

ALEXANDRE DUMAS

Regina Margot

Traducere din limba franceză de
MIRCEA ALEXANDRESCU și
COSTACHE POPA

Prefață de ILEANA MIHĂILĂ

CLASICI AI LITERATURII

CUPRINS

<i>Prefață de Ileana Mihăilă</i>	5
<i>Tabel cronologic</i>	13
Latineasca ducelui de Guise	17
Iatacul reginei Navarrei	33
Un rege poet	48
Seara de 24 august 1572	63
Despre Luvru în special și despre virtuți în general	74
Datoria plătită	86
Noaptea de 24 august 1572	99
Victimele	118
Uciugașii	131
Moarte, liturghie sau Bastilia	148
Măceșul din cimitirul Inocenților	164
Destăinuirile	177
Există chei ce deschid uși pentru care nu sunt făcute	187
Cea de-a doua noapte a nunții	200
Ce vrea femeia vrea și Dumnezeu	210
Hoitul unui dușman miroase întotdeauna frumos	228
Confratele maestrului Ambroise Paré	243
Strigoi	253
Locuința lui René, meșterul de parfumuri al reginei-mamă	265

Găinile negre	280
Locuința doamnei de Sauve	289
Sire, veți fi rege!.	300
Un proaspăt convertit	307
Strada Tizon și strada Cloche-Percée	323
Mantaua vișinie.	338
Margarita.	351
Mâna Domnului.	360
Scrisoare din Roma	367
Plecarea	375
Maurevel	382
Vânătoarea călare	388
Fraternitate	399
Recunoștința regelui Carol al IX-lea	408
Domnul hotărăște	417
Noaptea regilor	430
Anagrama	440
Întoarcerea la Luvru	448
Șnurul reginei-mame	462
Planuri de răz bunare	473
Atrizii.	490
Zodiacul	503
Mărturisiri.	512
Solii	525
Oreste și Pilade.	534
Orthon.	545
Hanul „À la Belle Étoile”	559
De Mouy de Saint-Phale.	571
Două capete, o singură coroană	580

Cartea de vânătoare	595
Vânătoarea cu șoimi.....	605
Pavilionul lui Francisc	617
Investigațiile	627
Acteon	639
Pădurea Vincennes.....	648
Figurina de ceară.....	657
Ocrotitorii nevăzuți	672
Judecătorii	681
Tortura sabotilor.....	693
Capela	704
Piața Saint-Jean-en-Grève.....	710
Turnul infamiei.....	717
Sudoarea de sânge	728
Terasa turnului castelului Vincennes.....	734
Regența	740
Regele a murit, trăiască regele!	746
Epilog.....	753

MOARTE, LITURGHIE SAU BASTILIA

După cum am spus, Margareta închisese din nou ușa și se întorcea în camera ei, dar, pe când intra, tremurând toată, o zări pe Gillonne, care, cu fața spre ușa cămăruței, se uita cu spaimă la urmele de sânge de pe pat, mobile și covor.

— Vai, doamnă! exclamă ea, zărind-o pe regină. Vai, doamnă, a murit?

— Tăcere, Gillonne! făcu Margareta pe un ton care dovedea câtă importanță avea sfatul acesta.

Gillonne tăcu.

Margareta scoase atunci din punguliță o cheie aurită, descuie ușa cămăruței și i-l arătă pe tânăr.

La Môle izbutise să se ridice și să se apropie de fereastră. Dăduse peste un pumnal, unul dintre acelea cum obișnuiau să poarte femeile pe atunci și, auzind ușa, pusese mâna pe el.

— Nu vă temeți, domnule! îi spuse Margareta. Căci jur pe sufletul meu că sunteți în siguranță!

La Môle se lăsă în genunchi.

— Oh, doamnă, izbucni el, sunteți pentru mine mai mult decât o regină, o zeiță!

— Nu vă mai frământați atâta, domnule, strigă Margareta, sângeați încă! Vai, Gillonne, uite cât e de palid! Ia să văd, unde sunteți rănit?...

— Doamnă, răspunse La Môle, încercând să-i arate unde îl dorea cel mai rău. Cred că prima lovitură de pumnal am

primit-o în umăr, a doua, în piept. Celelalte răni nici nu merită să le mai iau în seamă.

— O să vedem, făcu Margareta. Gillonne, adu-mi caseta cu balsamuri!

Gillonne se supuse și se înapoie ținând într-o mână caseta, iar în cealaltă un ibric de argint aurit și niște albituri din pânză fină de Olanda.

— Gillonne, îi zise regina, ajută-mi să-l ridic, căci și-a pierdut toată puterea când s-a ridicat.

— Dar, doamnă, încercă să spună La Môle, sunt încurcat, nu pot primi să...

— Domnule, făcu Margareta, doar n-o să ne împiedicați să vă îngrijim; ar fi o crimă să vă lăsăm să muriți, când vă putem salva!

— Oh! izbucni La Môle. Mai bine să mor decât să vă văd pe dumneavoastră, regina, mânjindu-vă mâinile cu sângele unui netrebnic ca mine... Oh, niciodată! Niciodată!

Și se trase înapoi, plin de respect.

— Dar, domnule, spuse zâmbind Gillonne, ați și pătat cu sângele dumneavoastră tot patul și toată camera Majestății Sale!

Margareta își acoperi cu mantia halatul ei de batist stropit peste tot cu pete mici, roșiatice. Gestul acesta, plin de pudoare feminină, îi aminti lui La Môle că o ținuse în brațe și o strânsese la piept pe această regină atât de frumoasă, atât de iubită, și gândul acesta îi îmbujoră obrajii palizi.

— Doamnă, bâigui el, nu m-ați putea lăsa în grija unui medic?

— A unui medic catolic, nu-i așa? întrebă regina, cu o expresie pe care La Môle o înțelese, făcându-l să tresară. Nu știți, continuă regina cu un glas și cu un zâmbet de o nespusă dulceață, nu știți că noi, principesele Franței, am fost învățate să știm la ce sunt bune ierburile și să facem balsamuri din ele? Căci

datoria noastră de femei și de regine a fost dintotdeauna să alinăm suferințele. Așa că suntem la fel de bune precum cei mai mari medici din lume. Cel puțin așa spun cei care ne laudă. N-ați auzit de faima mea? Hai, Gillonne, la lucru!

La Môle ar fi vrut să se mai împotrivească; le spuse din nou că mai bine moare decât să o lase pe regină să facă un asemenea lucru, pe care l-ar putea începe din milă și să-l sfârșească cu dezgust, dar împotrivirea lui nu avu altă urmare decât să-i sleiască și ultimele puteri. Se clătină, închise ochii, capul îi căzu pe spate și leșină a doua oară.

Margareta apucă atunci pumnalul care căzuse din mâna gentilomului, tăie repede șiretul tunicii, în timp ce Gillonne descosea sau, mai curând, spinteca la rându-i cu un cuțit mânecile tunicii lui La Môle. Gillonne muie o rufă în apa curată, opri sângele ce curgea din umărul și din pieptul tânărului, în timp ce Margareta, cu un ac de aur rotunjit la vârf, încerca rănila cu toată gingășia și îndemânarea de care ar fi fost în stare în asemenea împrejurare numai un om ca meșterul Ambroise Paré.

Rana de la umăr era adâncă, cea de la piept alunecase pe lângă coaste, trecând numai prin carne. Niciuna nu pătrunseser înăuntrul acestei fortărețe naturale care ferește inima și plămâni.

— Plagă dureroasă, dar nu mortală. *Acerrimum humeri vulnus, non autem lethale*, murmură frumoasa și savanta doctoriță. Dă-mi balsam și pregătește pansamente, Gillonne.

Între timp, Gillonne, căreia regina îi dăduse aceste porunci, ștersese și unsese cu miresme pieptul tânărului și brațele parcă modelate după un desen antic, umerii lui cu grație lăsați înapoi, precum și gâtul umbrat de buclele bogate, ce păreau mai degrabă ale unei statui de marmură de Paros decât ale unui rănit pe moarte.

— Bietul băiat! șopti Gillonne, mai atentă la pacient decât la ceea ce avea de făcut.

— Nu-i așa că e frumos? făcu Margareta, într-o pornire de sinceritate cu adevărat regească.

— Da, dar cred că mai bine l-am ridicat și l-am întinde pe patul de care zace rezemat decât să-l lăsăm așa, pe jos.

— Da, zise Margareta. Ai dreptate.

Așadar, cele două femei se aplecară și, unindu-și forțele, îl ridicară pe La Môle, întinzându-l pe o sofa mare, cu spătarul sculptat, ce se afla lângă fereastră. După aceea deschiseră fereastra ca să-i vină aer.

Mișcat din loc, La Môle se trezi și scoase un oftat. Deschizând ochii, se simți nespus de bine, lucru obișnuit pentru un rănit atunci când, trezindu-se la viață, e mângâiat de o boare răcoasă, în loc să fie mistuit de flăcări, în timp ce nările îi sunt gădilite de parfumul balsamului, în loc să fie înțepate de mirosul călduț și greșos al sângelui.

Îngăimă câteva cuvinte fără șir și Margareta îi răspunse cu un zâmbet, punându-i degetul pe buze.

În clipa aceea se auziră câteva bătăi în ușa.

— Bate cineva la ușa secretă, făcu Margareta.

— Cine să fie, doamnă? întrebă Gillonne, speriată.

— Mă duc să văd, zise Margareta. Tu rămâi lângă el și nu-l părăsi nicio clipă.

Margareta se întoarse în cameră și, închizând ușa în urma ei, merse s-o deschidă pe cea care dădea la rege și la regina-mamă.

— Doamna de Sauve! exclamă ea, dându-se brusc îndărăt, cu o expresie care, dacă nu trăda spaima, trăda cel puțin ura, până într-atât e de adevărat că o femeie nu-i iartă niciodată altei femei că i-a luat bărbatul, nici măcar atunci când nu-l iubește. Doamna de Sauve!

— Da, Majestate! răspuse aceasta împreunându-și mâinile.

— Dumneavoastră aici, doamnă?! urmă Margareta, din ce în ce mai mirată, dar pe un ton mai poruncitor.

Charlotte căzu în genunchi.

— Doamnă, făcu ea, iertați-mă! Recunosc cât sunt de vinovată în fața Majestății Voastre, dar dacă ați ști! Vina nu este numai a mea, ci un ordin special al reginei-mame...

— Ridicați-vă, spuse Margareta, și pentru că nu-mi închipui că ați venit ca să-mi cereți iertare, spuneți-mi despre ce este vorba!

— Doamnă, răspuse Charlotte, rămânând mai departe în genunchi, cu o privire aproape rătăcită, am venit să vă întreb dacă nu e aici!

— Aici?! Cine să fie aici? Despre cine vorbiți, doamnă? Căci, zău, nu pricep nimic!

— Despre rege!

— Despre rege?! Îl urmăriți până și la mine? Totuși, știți destul de bine că nu vine pe-aici!

— Ah, doamnă! urmă baroana de Sauve, fără să răspundă la toate aceste atacuri și fără măcar să pară că le ia în seamă. Ah, de-ar fi dat Domnul să fie aici!

— Și de ce să fie?

— Eh, Doamne, Dumnezeu, pentru că hughenoții sunt exterminați, doamnă, și regele Navarrei e căpetenia lor!

— Vai! strigă Margareta, apucând-o pe doamna de Sauve de mână și silind-o să se ridice. Vai, uitasem! De altfel, nu mi-aș fi închipuit că un rege ar fi expus la aceleași primejdii precum cei de rând.

— Mai mult decât ei, doamnă, de o mie de ori mai mult! strigă Charlotte.

— La drept vorbind, doamna de Lorena mi-a dat de veste, și eu i-am spus să nu plece. Nu cumva a ieșit?

— Nu, e în Luvru, dar e greu de găsit. Și dacă nici aici nu se află...

— Aici nu e.

— Vai! strigă doamna de Sauve, într-o izbucnire de durere. S-a sfârșit cu el, pentru că regina-mamă i-a jurat moartea!

— Moartea?! Vai! exclamă Margareta. Mă îngroziți! E cu puțință?!

— Doamnă, făcu doamna de Sauve, cu acea energie pe care o dă numai pasiunea, vă repet că nu se știe unde se află acum regele Navarrei.

— Dar regina-mamă unde e?

— Regina-mamă m-a trimis după domnul de Guise și domnul de Tavannes, care erau în paraclisul ei, și pe urmă mi-a spus să plec. Atunci, Majestate, vă rog să mă iertați, m-am dus la mine în cameră și, ca de obicei, l-am așteptat.

— Pe soțul meu, nu-i așa? întrebă Margareta.

— N-a venit, doamnă. Atunci, l-am căutat peste tot; am întrebat pe toată lumea. Un singur soldat mi-a răspuns că i se pare că l-a zărit, însoțit de soldații lui, cu săbiile trase din teacă, și aceasta cu puțin timp înainte să fi început măcelul. Și măcelul a început de un ceas!

— Vă mulțumesc, doamnă, răspunse Margareta, și chiar dacă simțământul ce v-a împins să veniți aici ar putea fi o jignire pentru mine, eu tot vă mulțumesc.

— Oh, atunci iertați-mă, doamnă, făcu ea, și mă voi întoarce la mine mai întărită pentru că m-ați iertat, căci nu îndrăznesc să calc pe urmele dumneavoastră nici chiar de la depărtare.

Margareta îi întinse mâna.

— Eu mă duc s-o caut pe regina Caterina, zise ea. Dumneavoastră duceți-vă în cameră. Regele Navarrei se află sub ocrotirea mea. Îi sunt aliată și-mi voi ține făgăduiala.

— Dar dacă nu puteți intra la regina-mamă?

— Atunci mă voi duce la fratele meu, Carol. Trebuie să-i vorbesc.

— Duceți-vă, duceți-vă, doamnă, adăugă Charlotte, făcându-i loc să treacă, și Dumnezeu să călăuzească pașii Majestații Voastre.

Margareta o porni pe culoar, dar, odată ajunsă la capăt, se întoarse să vadă dacă doamna de Sauve venea și ea. Regina Navarrei o văzu urcând scara spre apartamentul ei, apoi merse mai departe, spre camera reginei.

Totul luase o altă înfățișare; în locul mulțimii aceleia de curteni agitați, care, de obicei, se înșiruiau pe două rânduri înaintea reginei, înclinându-se cu respect, Margareta nu întâlnește aici decât gărzile cu halebarde înroșite și cu veșmintele mânjite de sânge, gentilomi cu mantiile sfâșiate și fața neagră de la praful de pușcă sau ștafetele care intrau și ieșeau; tot acest du-te-vino dădea impresia unui furnicar înspăimântător și uriaș, ce se revărsa prin coridoarele palatului.

Margareta își continuă totuși drumul și ajunsese până la anticamera reginei-mame, dar aceasta era păzită de două rânduri de soldați care nu-i lăsau să pătrundă decât pe cei care cunoșteau parola.

Margareta încercă zadarnic să treacă de această barieră vie. Văzu de mai multe ori ușa deschizându-se și închizându-se și de fiecare dată, prin crăpătură, o zări pe Caterina, pe care febrilitatea clipei o întinerea. Era atât de activă, de parcă n-ar fi avut decât douăzeci de ani. Scrisa și primea scrisori, le desfăcea, dădea ordine, le adresa unora câte un cuvânt, altora câte un zâmbet, și cei cărora le zâmbea cu mai multă prietenie erau tocmai cei mai plini de praf și de sânge.

Peste vacarmul din Luvru, care vuia de tot felul de zvonuri înspăimântătoare, se auzeau tot mai des pocniturile de archebuze din stradă.

„N-am să pot ajunge la ea”, își spuse Margareta, după ce îi rugă în trei rânduri, zadarnic, pe halebardieri. „Mai bine m-aș duce să-l caut pe fratele meu decât să-mi pierd vremea pe aici.”

În clipa aceea trecu domnul de Guise; tocmai îi vestise reginei moartea amiralului, și acum se întorcea la locul măcelului.

— Vai, Henric, exclamă Margareta, unde e regele Navarrei?

Ducele o privi cu un zâmbet uimit. Se înclină și, fără să-i răspundă, ieși însoțit de soldații lui.

Margareta alergă după un căpitan care tocmai ieșea din Luvru și care le dăduse ordin soldaților lui să-și încarce arce-buzele.

— Regele Navarrei, întrebă ea, domnule, unde e regele Navarrei?

— Nu știu, doamnă, răspuse acesta, eu nu fac parte din garda Majestății Sale.

— Ah, dragul meu René! exclamă Margareta, recunoscându-l pe meșterul de parfumuri al reginei. Dumneata erai... vii de la mama... știi, poate, ce s-a întâmplat cu soțul meu?

— Majestatea Sa regele Navarrei nu este prietenul meu, doamnă... N-ar fi trebuit să uitați lucrul acesta. Se spune chiar, adăugă el cu o grimasă care aducea mai degrabă a rânjete decât a zâmbet, se spune chiar că îndrăznește să mă învinuiască pentru că i-am otrăvit mama, în complicitate cu Majestatea Sa regina Caterina.

— Nu! Nu! exclamă Margareta. Să nu crezi așa ceva, bunul meu René!

— Oh, puțin îmi pasă, doamnă! răspuse meșterul. Nici regele Navarrei și nici ai lui nu mai sunt de temut în clipa de față. Și, zicând acestea, îi întoarse spatele Margaretei.

— Oh! Domnule de Tavannes! Domnule de Tavannes! strigă ea. Un cuvânt, doar un cuvânt, vă rog!

Tavannes, care tocmai trecea, se opri.

— Unde este Henric de Navarra? îl întrebă Margareta.

— Pe legea mea, răspunse el cu glas tare, cred că acum cutreieră orașul cu domnii de Alençon și Condé. Apoi coborî glasul, ca numai Margareta să-l audă: Frumoasă doamnă, îi spuse el, dacă vrei să-l vedeți pe cel în locul căruia mi-aș da viața ca să fiu, bateți la ușa sălii de arme a regelui.

— Oh, îți mulțumesc, Tavannes! făcu Margareta, care din tot ceea ce îi spusese acesta nu reținuse decât ceea ce o interesa. Îți mulțumesc. Mă duc, zise, apoi se îndreptă într-acolo degrabă, murmurând: Vai, după făgăduiala pe care i-am făcut-o și după felul cum s-a purtat cu mine când nerecunoscătorul acela de Henric s-a ascuns în cămăruță, nu-l pot lăsa să piară.

Bătu la ușa apartamentelor regelui, dar înăuntru se aflau două companii de soldați.

— Nu se poate intra la rege, spuse ofițerul, tăindu-i calea.

— Nici eu? întrebă Margareta.

— Ordinul e general.

— Eu, regina Navarrei, eu, sora lui!

— Consemnul meu nu îngăduie nicio excepție, doamnă; vă rog să mă iertați.

Și ofițerul închise ușa la loc.

— Vai, e pierdut! exclamă Margareta, văzând aceste fețe înspăimântătoare care, când nu clocoteau de ură, păreau, în schimb, neînduplecate. Da, da, înțeleg totul... s-au slujit de mine ca de o momeală... eu sunt capcana în care i-au prins și i-au ucis pe hughenoți... Ah! Am să intru, chiar de-ar fi să mor!

Și Margareta începu să alerge ca ieșită din minți pe coridoare și prin galerii, când, trecând prin fața unei ușițe, auzi dintr-odată un cântec lin și atât de monoton, că părea aproape lugubru. Era un psalm calvin pe care îl cânta un glas tremurat în încăperea de alături.

— Doica regelui, fratele meu, buna Madelon... ea e acolo! exclamă Margareta, lovindu-se peste frunte, străfulgerată de un gând. Ea e aici... Dumnezeu al creștinilor, ajută-mă!

Și, plină de nădejde, Margareta bătu încetișor la ușiță.

Într-adevăr, după ce Margareta îi dăduse de veste și stătuse apoi de vorbă cu René, și după ce plecase de la regina-mamă, cu toată împotrivirea cățelușei Phoebe, care, ca un geniu bun, voise să-l oprească, Henric de Navarra întâlnise câțiva gentilomi catolici. Aceștia, sub cuvânt că vor să-i acorde toate onorurile, îl conduseră înapoi în apartamentul lui. Aici îl așteptau vreo douăzeci de hughenoți veniți la tânărul principe, dar, odată ajunși la el, nu mai voiau să plece, atât de puternică era presimțirea acestei nopți fatale. Era o presimțire ce plutea de câteva ceasuri deasupra Luvrului. Și zăboviseră aici fără să încerce cineva să le tulbure șederea. Într-un târziu, când se auzi prima bătaie de clopot la Saint-Germain-l'Auxerrois, care răsună în toate inimile ca un dangăt al morții, Tavannes intră și, într-o tăcere mormântală, îl anunță pe Henric că regele Carol al IX-lea vrea să-i vorbească.

Nu era chip să se împotrivească; de altfel, nimănui nu i-ar fi trecut prin cap așa ceva. Plafoanele, galeriile și coridoarele Luvrului se auzeau scârțâind sub pasul soldaților adunați, în număr de aproape două mii, prin curțile și apartamentele palatului. După ce își luă rămas-bun de la prietenii pe care n-avea să-i mai vadă, Henric îl urmă pe Tavannes, care îl conduse într-o mică galerie de lângă apartamentele regelui. Aici, îl lăasă singur, fără arme și cu sufletul plin de neliniște.

Regele Navarrei trăi astfel, clipă de clipă, două ceasuri ucigătoare. Asculta cu o spaimă tot mai mare toaca și ecoul focurilor de arcebuza, privea printr-o ferestruie și, în lumina văpăilor și a torțelor, îi vedea pe fugari și pe ucigași; dar nu înțelegea nimic din strigătele acestea de moarte și din țipetele deznădăjduite ce-i

ajungeau la urechi. În sfârșit, din toate acestea nu putea să bănuiască îngrozitoarea dramă ce se petrecea, deși pe Carol al IX-lea, pe regina-mamă și pe ducele de Guise îi cunoștea atât de bine.

Henric era înzestrat nu cu un curaj fizic deosebit, ci cu forță morală; deși îi era teamă de primejdie, o înfrunta zâmbind, dar aceasta era primejdia de pe câmpul de luptă, sub cerul liber și la lumina zilei, primejdie înfruntată de față cu toți și însoțită de cântecul strident al trompetelor, de glasul surd și tremurat al tobelor... Dar aici era fără arme, singur, închis, părăsit în această penumbră, prin care n-ar fi putut zări nici măcar dușmanul care s-ar fi strecurat până la el, și nici tăișul ce-ar fi vrut să-lucidă. Aceste două ceasuri au fost pentru Henric cele mai crude, poate, din toată viața lui. Când era vacarmul mai mare și Henric începea să înțeleagă că de bună seamă era vorba despre un măcel organizat, un căpitan veni după el și-l conduse printr-un coridor la apartamentele regelui. Ușa se deschise și apoi se închise la loc, în urma lor, ca prin farmec. Căpitanul îl introduse apoi pe Henric la Carol al IX-lea, în sala de arme.

Când intrară, regele ședea într-un fotoliu mare, cu mâinile sprijinite pe cele două brațe ale acestuia și cu capul căzut în piept. Auzind zgomotul făcut de cei doi, Carol ridică încet capul și Henric îi văzu fruntea năpădită de broboane mari de sudoare.

— Bună seara, Henriot, îi zise morocănos tânărul rege. La Chastre, lasă-ne singuri!

Căpitanul se supuse.

Se așternu o clipă de tăcere apăsătoare. În acest răstimp, Henric privi în jur cu neliniște și văzu că era singur cu regele.

Carol al IX-lea se ridică brusc.

— Drăcia dracului! exclamă el, dându-și la o parte părul blond de pe frunte cu o mișcare iute și ștergându-se de sudoare. Nu-i așa că-ți pare bine că ești aici, cu mine, Henriot?

— Bineînțeles, sire, răspunse regele Navarrei, am fost întotdeauna fericit să mă aflu lângă Majestatea Voastră.

— Mai fericit decât să fii dincolo? reluă Carol al IX-lea, urmărindu-și mai degrabă gândul ce-l preocupase decât răspunzându-i lui Henric pentru complimentul pe care i-l făcuse.

— Sire, nu pricep nimic, răspunse Henric.

— Privește și ai să pricepi.

Cu o mișcare iute, Carol al IX-lea se îndreptă sau, mai degrabă, se repezi la fereastră. Și, trăgându-l pe cumnatul lui, care era din ce în ce mai înspăimântat, îi arătă umbrele înfricoșătoare ale ucigașilor, care, pe puntea unui vas, își măcelăreau sau înecau, una după alta, victimele.

— Dar pentru Dumnezeu, strigă Henric, alb ca varul, ce se petrece oare în noaptea asta?

— În noaptea asta, domnule, îi răspunse Carol al IX-lea, voi fi descotorosit de toți hughenoții. Vezi acolo, deasupra Palatului Bourbon, fumul și flăcările acelea? Sunt fumul și flăcările care mistuie casa amiralului. Vezi trupul acela pe care niște buni catolici îl târăsc pe o saltea ruptă? E trupul ginerelui amiralului, cadavrul lui Téligny, prietenul tău.

— Vai, dar ce înseamnă asta? exclamă regele Navarrei, căutând zadarnic la cingătoare mânerul pumnalului și tremurând de rușine și de mânie, căci simțea că, în același timp, e și batjocorit, și amenințat.

— Asta înseamnă, strigă mânios Carol al IX-lea fără vreo altă introducere și galben la față precum ceara, asta înseamnă că nu mai vreau picior de hughenot pe lângă mine. Ai înțeles, Henric? Sunt sau nu eu regele? Sunt sau nu eu stăpânul?

— Dar Majestatea Voastră...

— Majestatea mea ucide și măcelărește la ora asta tot ce nu este catolic, așa că asta îi e voia. Ești catolic? strigă Carol, a cărui mânie creștea neconținut, ca un flux înspăimântător.

— Sire, răspunse Henric, amintiți-vă cuvintele voastre: „Ce mă interesează religia celui care mă slujește bine!”

— Ha-ha-ha! izbucni Carol într-un râs sinistru. Să-mi amintesc cuvintele mele, spui tu, Henric! *Verba volant*, cum obișnuiește să spună sora mea, Margot. Dar toți ăștia... privește! adăugă el, arătând cu degetul înspre oraș. Toți ăștia nu m-au slujit întotdeauna cu credință? Nu erau ei viteji în luptă, sftnici înțelepți și întotdeauna devotați? Toți mi-au fost supuși de folos, dar sunt ghenotoi, și eu nu mai vreau decât catolici.

Henric rămase mut.

— Așa că, înțelege odată, Henriot! strigă Carol al IX-lea.

— Am înțeles, sire.

— Ei bine...

— Ei bine, sire, nu văd de ce-ar face regele Navarrei ce n-au făcut atâția gentilomi sau oameni de rând. Căci, la urma urmei, dacă toți nefericiții aceștia mor, este pentru că și lor li s-a propus ceea ce îmi propune mie Majestatea Voastră, și pentru că nu au acceptat, după cum nici eu nu accept.

Carol îl apucă pe tânărul principe de braț și, țintuindu-l cu o privire în care moleșeala se preschimba puțin câte puțin într-o bucurie sălbatică, spuse:

— Ah! Îți închipui tu că m-am ostenit măcar să le ofer liturghia ălor care sunt uciși acolo?

— Sire, făcu Henric, trăgându-și brațul, Majestatea Voastră nu va muri oare în credința străbună?

— Ei drăcie, sigur că da! Dar tu?

— Ei bine, sire, și eu, răspunse Henric.

Carol scoase un urllet furios și apucă tremurând archebuza de pe masă. Henric, lipit de tapițerie, cu fruntea brobonită de sudoarea spaimii, dar calm în aparență, datorită stăpânirii lui de sine, nu scăpă niciuna din mișcările dezlănțuitului monarh,

rămânând împietrit, cu acea privire stupefiată a păsării hipnotizate de șarpe.

Carol își încarcă archebuza și, orbit de furie, izbi cu piciorul în pământ.

— Primești liturghia? îi strigă el lui Henric, luându-i ochii cu strălucirea armei ucigașe.

Henric rămase mut.

Carol al IX-lea trânti cea mai cumplită înjurătură ce ieșise vreodată din gura unui om, de se cutremurară bolțile Luvrului și, din galben cum era, se făcu alb ca varul.

— Moarte, liturghie sau Bastilia! răcni el, țintind archebuza spre regele Navarrei.

— Vai, sire, strigă Henric, vreți să vă uicideți fratele?!

Henric, înzestrat cu acea iscusință neasemuită, una dintre cele mai mari însușiri ale minții sale, ocolise răspunsul pe care i-l cerea Carol al IX-lea; pentru că, de bună scamă, dacă răspunsul ar fi fost negativ, Henric ar fi fost mort.

Și așa, după cum furiei ajunse la culme îi urmează, pe dată, reacția, Carol al IX-lea nu-i repetă prințului de Navarra întrebarea și, după o clipă de șovăială, în răstimpul căreia scoase un geamăt surd, se îndreptă spre fereastra deschisă și ținti într-un om care alerga pe trotuarul celălalt.

— Trebuie, totuși, săucid pe cineva! strigă Carol al IX-lea, palid ca un cadavru și cu ochii injectați de sânge.

Și, descărcându-și archebuza, doborî pe omul care alerga.

Henric scoase un gemăt.

Atunci, cuprins de o înspăimântătoare febră, Carol al IX-lea începu să încarce și să tragă întruna, scoțând strigăte de bucurie ori de câte ori nimerea.

„S-a isprăvit cu mine”, își zise regele Navarrei. „Când n-o să mai aibă în cine să tragă, o să mă ucidă pe mine!”

— Ei bine! se auzi deodată un glas în spatele celor doi principii. Ați terminat?

Era Caterina de Medici, care tocmai intrase pe nesimțite, odată cu ultimul pocnet al archebuzei.

— Da' de unde, mii de trăsnete! urlă Carol al IX-lea, aruncându-și archebuza cât colo. Nu, nu vrea, încăpățânatul...

Caterina nu scoase un cuvânt. Își roti încet privirea spre locul unde se afla Henric. Acesta stătea încremenit precum chipurile de pe tapițeria de care se sprijinea. Își îndreptă apoi privirea iarăși spre Carol, de parc-ar fi vrut să spună: „Atunci de ce mai trăiește?...”

— Trăiește... trăiește..., murmură Carol al IX-lea, care tălmăcea prea bine înțelesul acestei priviri și care răspundea, după cum se vede, fără greș. Trăiește, pentru că... mi-e rudă...

Caterina zâmbi.

Henric prinse acest zâmbet și pricepu că lupta trebuie s-o dea mai ales cu Caterina.

— Doamnă, îi spuse el, de la dumneavoastră se trag toate, văd bine, și nu de la cumnatul meu, Carol; a dumneavoastră a fost ideea de a mă atrage într-o cursă; dumneavoastră ați făcut din Margareta o momeală care să ne piardă pe toți; dumneavoastră m-ați despărțit de soția mea, ca să nu trebuiască să mă vadă răpus sub ochii ei.

— Da, dar asta nu se va întâmpla niciodată! strigă un glas, gâfâind, dar înflăcărat, pe care Henric îl recunoscuse numaidecât; Carol al IX-lea tresări de uimire auzindu-l, iar Caterina, de furie.

— Margareta! făcu Henric.

— Margot! făcu Carol al IX-lea.

— Fiica mea! îngână Caterina.

— Domnule, i se adresă Margareta lui Henric, ultimele dumneavoastră cuvinte erau o acuzație împotriva mea; și ați

fost, deopotrivă, drept și nedrept; ați fost drept pentru că, într-adevăr, eu am fost unealta de care s-au slujit ca să vă piardă pe toți; și n-ați fost drept, pentru că n-am știut că mergeți la pieire; eu însămi, domnule, așa cum mă vedeți, am scăpat printr-o întâmplare: poate pentru că mama mea a uitat de mine; dar, de cum am auzit că sunteți în primejdie, mi-am adus aminte de datoria mea. Și datoria unei soții este aceea de a împărtași soarta soțului ei. Dacă veți fi exilat, domnule, vă voi urma în exil; dacă veți fi întemnițat, cer să fiu și eu închisă; dacă veți fi ucis, am să mor și eu.

Și îi întinse lui Henric mâna pe care acesta o prinse, dacă nu cu dragoste, cel puțin cu recunoștință.

— Ah, Margot, sărmană Margot! făcu Carol al IX-lea. Mai bine i-ai spune să treacă la catolicism.

— Sire, răspunse Margareta, cu acea demnitate aleasă atât de firească ei, sire, de dragul Domniei Voastre vă rog, nu-i cereți unui principe al casei voastre să fie laș!

Caterina se uită cu tâlc la Carol al IX-lea.

— Frate! strigă Margareta, care înțelegea la fel de bine precum Carol al IX-lea ce tâlcuri aveau aceste căutături înspăimântătoare ale Caterinei. Frate, gândește-te, tu mi l-ai dat de soț!

Prins între privirea poruncitoare a Caterinei și privirea rugătoare a Margaretei ca între două idei ce se ciocnesc, Carol al IX-lea rămase o clipă în cumpănă. În cele din urmă, spuse:

— La drept vorbind, doamnă, făcu el, plecându-se la urechea Caterinei, Margot are dreptate, Henriot îmi este cumnat.

— Da, răspunse Caterina, apropiindu-se și ea de urechea fiului ei, da... dar dacă n-ar fi?